

Rusalka v esperantu nebo opereta se Schubertem

Možná máte někdy pocit, že vás na notoricky známých dílech klasické hudby už nemůže nic překvapit. Kolikrát už jste například slyšeli nejznámější operu **Antonína Dvořáka Rusalka**? Český určitě vícekrát, anglicky možná také, ale v esperantu? Díky Radiotéce teď máte i tuto možnost. Rozhlasový archiv totiž ukrývá unikátní snímek Dvořákovy opery v tomto mezinárodním umělém jazyku. Rusalka je v esperantu nazývána „Najadó“ a libreto do esperanta přeložil již koncem čtyřicátých let 20. století Tomáš Pumper.

Esperanto bylo jako jazyk poprvé popsáno v roce 1887. V rozhlasu před druhou světovou válkou vznikla v esperantu řada pořadů a rozhlasových nahrávek a esperantské vysílání se setkávalo s kladnými ohlasy. Následkem nástupu nacismu a poté komunismu už esperanto postupně mizelo, ovšem pravděpodobně na konci čtyřicátých let se podařilo natočit zmiňovaný a opravdu raritní snímek. Průřez operou **Rusalka v esperantu** byl poprvé vysílán v roce 1950, v roce 1956 přetočen z historického nosiče na magnetofonový pás a uchován pro další generace. V Radiotéce máte možnost tu-

to nahrávku slyšet v hlavních rolích s **Maríí Tauberovou**, **Beno Blachutem** nebo **Karlem Kalašem** a mluveným prologem v podání **Karla Högera**. Pod taktovkou **Františka Dyka** hudbu nahrál **Pražský rozhlasový orchestr**.

Odkryjeme i další poklady z archivu rozhlasového hudebního divadla. Novinkou je například vzácný zrekonstruovaný historický snímek z roku 1965 opery **Hubička Bedřicha Smetany s Miladou Šubrtovou** jako Vendulkou, **Beno Blachutem** jako Lukášem a **Karlem Bermanem** jako otcem Palouckým.

Další historickou nahrávkou je rozhlasový záznam Smetanovy **Prodané nevěsty** z představení v Tylově divadle v Praze v roce 1974. Jde o původní znění opery z roku 1866 a interprety byli studenti Pražské konzervatoře. Mařenku zpívala **Jitka Soběhartová**, Jeníka **Miloš Ježil**, dirigentem byl **Libor Hlaváček**.

31. ledna si připomeneme 220. výročí od narození skladatele raného romantismu **Franze Schuberta** (1797–1828). Schubertovských nahrávek je v Radiotéce již celá řada, a tak jsme se rozhodli zkompletovat jeho symfonie a také

Ve zrekonstruovaném historickém snímku opery *Hubička* uslyšíte jako Vendulku *Miladu Šubrtovou*

nabídnout v českém kontextu další zajímavou nahrávku.

Novější bádání v oblasti Schubertových děl přidělilo slavné **Nedokončené symfonii h moll** číslo 7, původně označované číslem 8. Nahrávku rozhlasových symfonií z roku 1999 s touto symfonií, kterou autor po rozepsání 3. věty zanechal v torzu, najdete pod taktovkou **Vladimíra Válka**

v albu společně se snímkem **Symfonie č. 4 c moll** zvané **Tragická**. Ta vznikla v rozhlasu v roce 1974 za řízení **Josefa Hrnčíře**.

Opereta **Das Dreimäderlhaus Heinricha Bertého** a libretistů **Alfreda Marii Willnera** a **Heinze Reichertha** využívá hudbu **Franze Schuberta** a vypráví příběh ze skladatelova života. Údajně se opírá o zprávy a anekdoty z okruhu jeho přátel a není na něm mnoho pravdy. To ovšem nebránilo **Karlu Hašlerovi**, aby libreto přeložil a populární operetu uvedl pod názvem **Dům U tří děvčátek**. Procházku touto operetou najdete v Radiotéce v podání **Armádního orchestru Víta Nejedlého** a dirigenta **Vlastislava Antonína v Viplera**. Natočena byla v roce 1965.

V digitální podobě ke stažení nyní naleznete i nahrávky, které vyšly původně na CD.

■ **Robert Škarda**
dramaturg hudby Radioteka.cz

